

Kerkenes

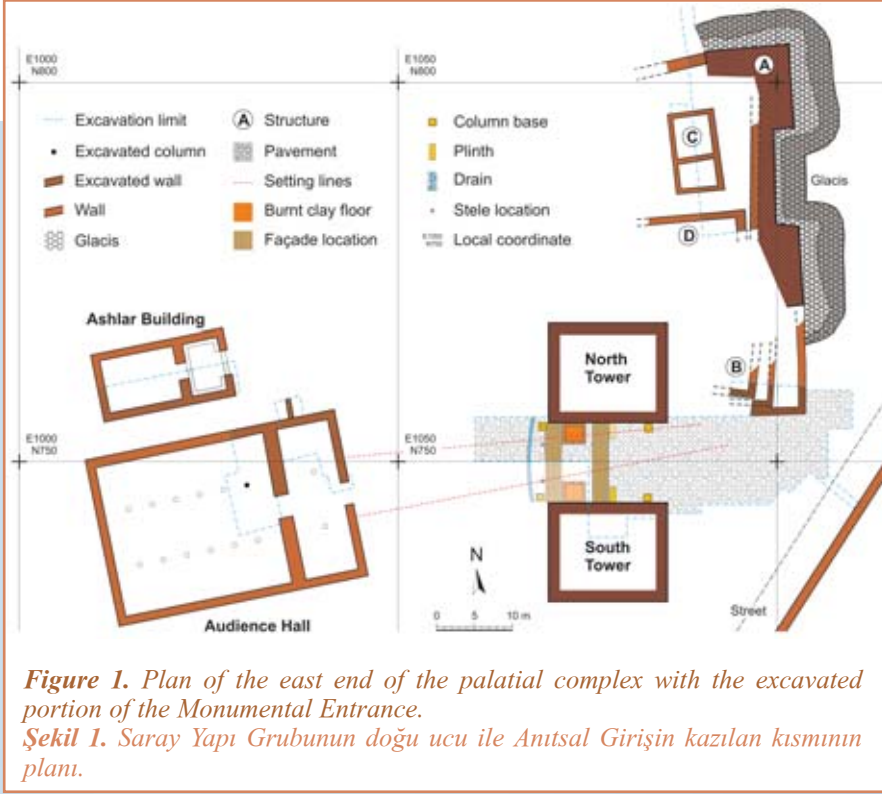
News
Haberler

8 - 2005

www.kerkenes.metu.edu.tr

Françoise and Geoffrey Summers

Front Cover. Mosaic of rectified photos of paved area at the rear of the Monumental Entrance. Photos rectified with AERIAL software were matched to the control points in AutoCAD.

Ön Kapak. Anıtsal Girişin arkasında bulunan taş kaplı alan. AERIAL yazılımı ile düzeltilen fotoğraflar; AutoCAD yazılımında ölçülmüş kontrol noktalarından yararlanılarak biraraya getirilmiştir.

Kerkenes News 2005

Geoffrey Summers
Françoise Summers

Participants / Katılımcılar

Aylin Ağar	Gökçen Kunter
Murat Akar	Catherine Kuzucuoğlu
Aysun Akkaya	Catherine Longford
Z. Nahide Aydın	David Marsh
Rémi Berthon	Shannon Martino
Jessie Birkett Rees	Harun Muratdağı
Ruth Bordoli	Elvan Odabaşı
Scott Branting	N. Pınar Özgüner
Claude Brixhe	Mehmet Sevim
Melissa Clissold	Noël Siver
David Collard	Kurt Springs
Megan Cuccia	Geoffrey Summers
Ali Çınkçı	Françoise Summers
Catherine Draycott	Natalie Summers
Deniz Erdem	Pamela Summers
Tasha Granger	Brent Suttie
Peter Grave	Carrie Van Horn
Evangelia Ioannidou	Alison Whyte
Tuna Kalaycı	Bike Yazıcıoğlu
Lisa Kealhofer	Gülbahar Yılmaz
Coşku Kocabıyık	Nilüfer Yöney

Eco-Center / Eko-Merkez

Ercüment Alyanak	Soofia T. Elias-Özkan
Mehmet Ekmekçi	Françoise Summers
Güner Mutaf	A. Neşen Sürmeli
Otgonbayar Namkhai	Refik Toksöz

In 2005 work at this Iron Age capital brought to a successful conclusion the current program of excavation. The grandeur and sophistication of the great Monumental Entrance to a huge palatial complex are without known parallel in Anatolia, demonstrating that developments on the Central Plateau were every bit as innovative as any in Ionia or Lydia. Kerkenes provides the first clear evidence that the great rock-cut facades at Midas City and elsewhere in the Phrygian Highlands were indeed representations of built structures of not dissimilar proportions. We may venture to suggest that had they been preserved, contemporaneous buildings at Gordion, the Phrygian Capital, would have been equally grand and, unlike their counterparts at Kerkenes, embellished with architectural terracottas and pebble mosaics. These similarities and differences underscore the view that in the first half of the 6th Century BC Kerkenes was Pteria, the capital of an independent kingdom east of the Kızılırmak, and that the culture of the Pterians was predominantly Phrygian, whilst the ancient kingdom of Phrygia fell under Lydian sway. One reading of Herodotus would link Pteria with the Iranian Medes, whose territorial claims extended to the banks of the Kızılırmak, but any such political subjugation or imperial Median pretension is not manifest in the archaeological record. What Kerkenes/Pteria appears to represent is a late flourish of Phrygian culture, newly established to the east of the old Phrygian state at a period when the entire geopolitics of the Eastern Mediterranean and the Ancient Near East were in flux.

Kerkenes Haberler 2005

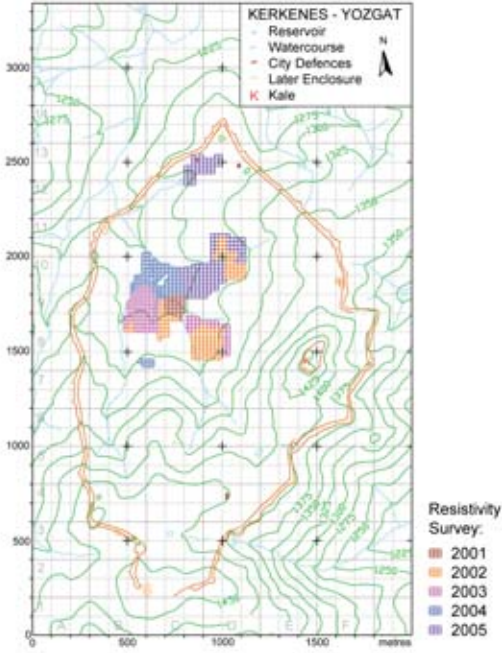
Translated by / Çeviri
Nilüfer Yöney

Demir Çağına tarihlenen bu başkent kalıntısında yürütülen arkeolojik kazı programı 2005 yılında başarılı bir biçimde sonuçlandırılmıştır. Büyük Saray Yapı Grubunun Antusal Girişinin Anadolu'da benzeri bilinmeyen görkem ve karmaşık tasarımı, Orta Anadolu Yaylasındaki gelişmelerin en az İyonya ve Lidya'da gerçekleşenler kadar yenilikçi olduğunu göstermektedir. Kerkenes, Midas Şehri ve Frigya Yaylalarında bulunan büyük kayalara oyulmuş cephelerin, gerçekten de inşa edilerek kullanılmış benzer ölçekte yapıları betimlediğini kanıtlayan ilk örnektir. Eğer günümüze ulaşabilmiş olsalardı Frigya Başkenti Gordion'da ortaya çıkarılacak aynı döneme ait yapıların da aynı görkemi sergileyecekleri ve Kerkenes'deki benzerlerinin aksine mimari pişmiş toprak karolar ve çakıltası mozaiklerle bezenmiş olabilecekleri öne sürülebilir. Bu benzerlik ve farklar, M.Ö. 6. yüzyılın ilk yarısında Kerkenes'in Pteria, yani Kızılırmak'ın doğusundaki bağımsız krallığın başkenti ve Pterialıların kültürünün baskın biçimde Frig kökenli olduğunun altını çizerken, eski Frigya krallığının ise Lidya etkisi altında kaldığını ortaya çıkarmaktadır. Herodot'un anlattıkları Pteria'nın bölgesel egemenlikleri Kızılırmak boylarına dek uzanan İran Medleri ile yakın ilişkileri bulunduğu biçiminde anlaşılabilirse de, arkeolojik buluntular bu türden siyasal bir boyuneğış ya da Med imparatorluk iddiasını destekleyecek kanıtlar sunmamaktadır. Aksine Kerkenes/Pteria, Doğu Akdeniz ve eski Yakın Doğu kültürlerinin jeopolitik bakımdan değiştiği ve kaynaştığı bir dönemde, eski Frig devletinin doğusunda yeni kurulan Frig kültürünün geç dönem gelişimini simgelemektedir.

Figure 3. Watching the sunset with the city as a backdrop.

Şekil 3. Şehrin kalıntılarını arkalarına alarak ekip, güneşin batışını izliyor.

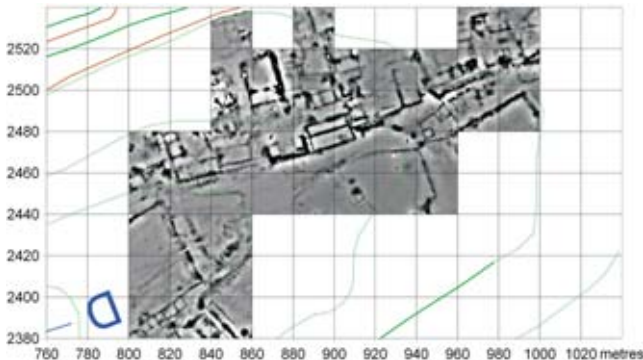

Figure 4. Progress map of the resistivity survey.
Şekil 4. Direnç yüzey araştırmasının ilerleyişini gösteren harita.

Figure 5. Resistivity survey at the north end. Representative Mehmet Sevim stands on backfill of test trench TT15 above the large hall seen on the image.

Şekil 5. Şehrin kuzey ucunda direnç yöntemiyle yüzey araştırma çalışmaları. Bakanlık temsilcimiz Mehmet Sevim, fotoğrafta görülen büyük salondan geçen deneme açması TT15'in yeni dolgusu üzerinde durmaktadır.

Figure 6. Resistivity survey image of the northern sector.
Şekil 6. Şehrin kuzey bölümünde direnç yöntemiyle yürütülen yüzey araştırması sonucunda elde edilen görüntü.

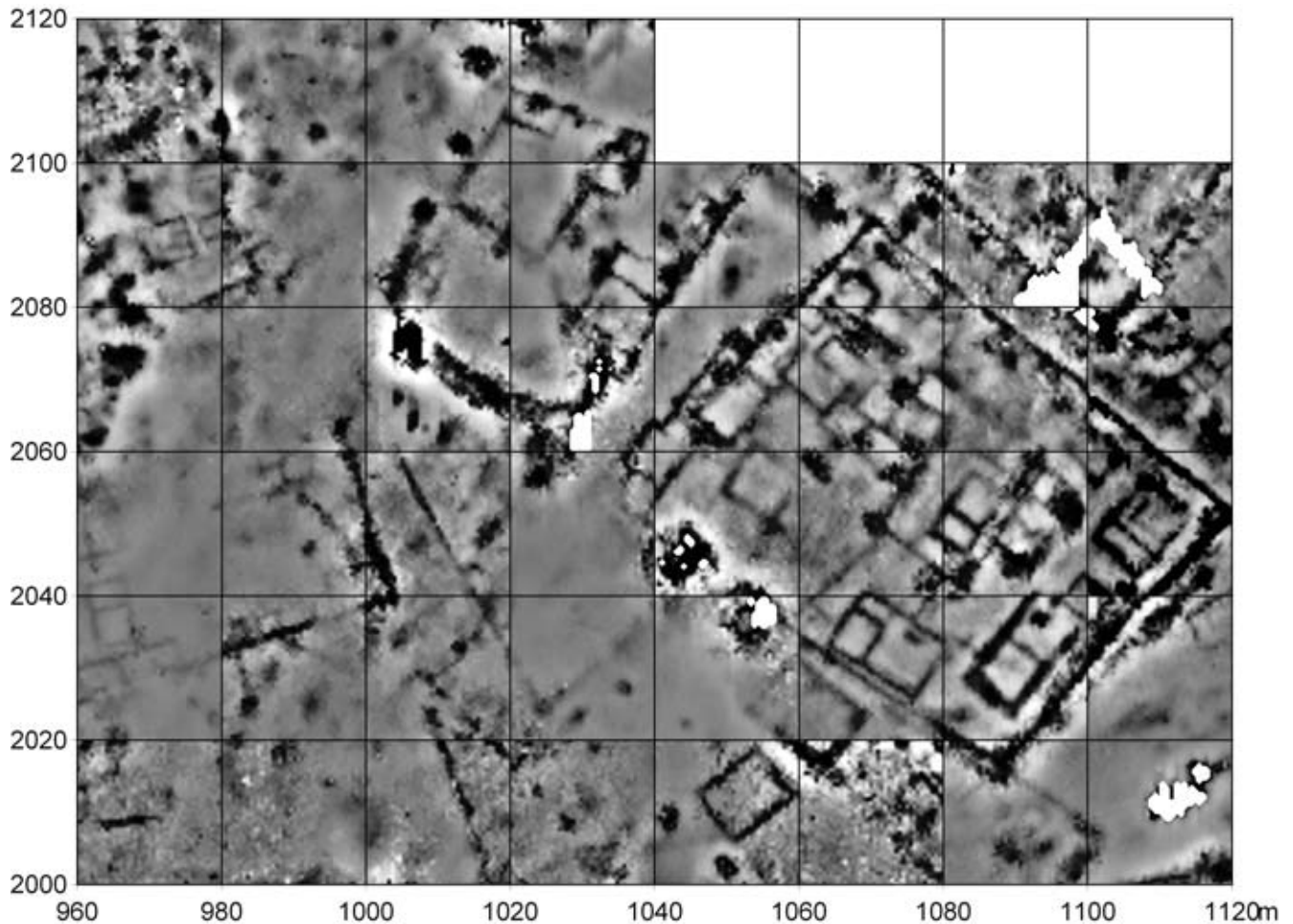
KENTSEL YÜZEY ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

Önceki yıllara göre daha uzun süren bir bahar araştırma sezonunda, 24 işgününde şehrin aşağı kısmında bulunan 70,000m² ya da 7ha genişliğinde bir alanda (Şekil 4) yüzey araştırma çalışmaları tamamlanmıştır. Tanımlanan üç temel amaç, önceki yıllarda direnç ölçüm çalışmalarının yapıldığı iki ana alanın birleştirilmesi, şehrin kuzey ucunda bir deneme alanının incelenmesi (Şekil 5 ve 6) ve dikkat çekici bir yapı adasının taranmasıydı (Şekil 7'nin sağ bölümü).

Kuzey uca yürütülen çalışmalar, toprak yeterli düzeyde nemliken taşlık arazilerde iyi sonuç elde edilip edilemeyeceğinin ve direnç yönteminin 1996'da kazılan Deneme Açması TT15'te ortaya çıkarılan ve saz örtülü kırma bir çatıyı desteklediği düşünülen ahşap dikmelere ait kaideleri gösterip gösteremeyeceğinin belirlenmesine yöneliktir. Dikmeli bir salon ve ön odadan oluşan yapının 26,5 x 19m boyutlarında olduğu ortaya çıkarılmış ancak iç düzenlemeye ilişkin mimari elemanlar izlenememiştir. Bu sonuçlar daha önceki sezonlarda incelenen büyük dikmeli salonlarda elde edilenlerle benzerlik göstermektedir. Yüzey araştırması, karmaşık su yönetim ve dağıtım sistemine ait elemanlar ile başka özelliklerin ortaya çıkarıldığı sığ vadi tabanına doğru genişletilmiştir. Elde edilen yeni görüntü açık ve anlaşılır olmakla birlikte, daha önce hazırlanan gradyometre haritalarına çok az sayıda ek ayrıntı getirmekte ve yer yer bunlarda yer alan tüm ayrıntıları da göstermemektedir.

Aşağı şehrin orta kısmında yürütülen direnç yöntemine dayalı yüzey araştırma çalışmaları ise, manyetik haritalarda görülmeyen bir ayrıntı zenginliğinin ortaya çıkarılmasını sağlamıştır. Şekil 7'nin sağ kısmında izlenen büyük yapı adası, yüzeyde açıkça görülebilmekle birlikte, iç yapı ve elemanları seçilememektedir. Öne çıkan sorunlardan biri, şehrin kuzey ucu ile diğer kısımlarında açıkça görülen ve Kerkenes Haberler 7'de kısaca bahsedilen büyük merkezi dikmeli salonların kentin bu bölümünde bulunan yapı adası ya da tanımlı mülkiyet alanlarında da yer almadıklarıdır. Artık Kerkenes'de bu büyük salonlu yapı tipinin çok az sayıda örneği bulunduğunu kesin olarak biliyoruz. Diğer yapı adalarının şehrin ömrü boyunca alt bölümlere ayrılmış ve/veya genişletilmiş olduğu ve şehrin yıkıldığı son dönemde herbirinde bir kaç iki-odalı ev ile depolama ve henüz belirlenemeyen diğer amaçlara yönelik başka yapılar bulunduğu belirlenmiştir. Bu işlevler arasında atlar ve diğer büyük baş hayvanlar için ahır bulunup bulunmadığı bilinmemektedir. Burada incelenen yapı adası, büyük olasılıkla en çok dört ev ile dört evhalkı ve bunlara ait yapılardan oluşuyordu.

Bu görüntülerden elde edilen genel izlenim, yapı adaları ile diğer önemli kentsel elemanlar ve adaların içinde ve dışında izlenen daha organik dokusal gelişimin de yansıttığı gibi, bir plan düzeni bulunmakla birlikte, bunun yerel topografyadan büyük oranda etkilendiği yönündedir.

Figure 7. Resistivity survey of an urban block in the Central Area, showing both rectilinear order and organic growth.
Şekil 7. Şehrin orta kısmında yer alan bir yapı adasında yürütülen direnç yöntemiyle yüzey araştırması çalışmaları, hem dik açılı (ya da planlanmış) hem de organik doku gelişiminin varlığına işaret etmektedir.

THE URBAN SURVEY

In a longer spring season than normal, 24 working days, it was possible to survey 70,000m² or 7 hectares in the lower city (Fig. 4). There were three objectives, linking the two main areas already surveyed, doing a trial area at the northern end of the city (Figs 5 and 6) and examining one particularly prominent block (Fig. 7 at right).

Survey at the north end was intended to see if good results could be obtained over stony ground when there was sufficient ground moisture as well as to determine whether resistivity survey could locate the stone column bases which, as a result of the excavation of test trench TT15 in 1996, were known to have supported a pitched roof covered with thatch. The hall and anteroom were shown to measure 26.5 by 19m, but no internal features are apparent. These results are compatible with those from other large halls examined in previous seasons. Survey was extended into the shallow floor of the valley where elements of the complex systems of water management and other features were revealed. While the new image is very clear, it reveals little that is not apparent on the earlier gradiometer map, and in some instances not as much.

In the central portion of the lower city, on the other hand, resistivity produces a wealth of detail not seen on magnetic maps. The large block on the right of Fig. 7 is clearly visible on the surface, but internal features and buildings were mostly indistinct. One key question was whether or not the blocks or compounds in this urban sector contained large central halls of the type so vividly seen at the northern end and elsewhere in the city, briefly reported on in *Kerkenes News 7*. It can now be confidently stated that very few of these large halls existed at Kerkenes. Other blocks appear to have been both subdivided and extended during the lifetime of the city, and to have contained by the time of the destruction several two-roomed houses as well as a number of structures designed for storage and other, undetermined, purposes. Whether or not there was stabling is unresolved. The particular block of interest here perhaps contained a maximum of four houses and, therefore, four households.

The overall impression gained from these images is one of imposed order strongly influenced by local topography, as seen in the layout of the blocks and other prominent features, as well as more organic development within and beyond the blocks.

Figure 8. The rear of the passageway, looking south, with the foundation slot for the inner wooden façade.

Şekil 8. Giriş geçidinin arka ucundan güneye doğru bakış; geçitin orta kısmında ön cepheyeye ait temel çukuru görülüyor.

Figure 9. The rear of the entrance with the disturbed column base, fallen stela and further paving beyond the drain.

Şekil 9. Girişin arka kısmında bulunan yeri değiştirilmiş dikme kaidesi, devrilmiş stel ve drenaj kanalının ardındaki taş kaplı alan.

Figure 10. Large sandstone block, fallen from the front corner of the South Tower, with 3 clamp cuttings (at left, diagonal right of centre and at right).

Şekil 10. Güney Kulesinin ön köşesinden düşen büyük bir kumtaşı blok ve üzerinde yer alan üç kenet oyuğu (solda, orta sağda diyagonal ve sağda).

SARAY YAPI GRUBUNDA YÜRÜTÜLEN KAZI ÇALIŞMALARI

İki büyük kulenin arasından Kabul Salonuna yönelen geçiti ile bu büyük ve görsel açıdan etkileyici yapı, gerçekten bir "Anıtsal Giriş"tir (Şekil 1, 2, 12 ve 13). Kuleler, geçitin orta kısmında yer alan bir giriş cephesine doğru uzanan 10,50m genişliğindeki taş kaplı alan ile birbirlerinden ayrılmakta ve giriş yolu, özgün halinde yüksek ve ayrıntılı bezemeye sahip ve üzerinde iki kule arasında bulunan bir yaya köprüsünü gizleyen bir alınlık bulunan ahşap bir cepheden geçmektedir. Önerilen bu rekonstrüksiyon, Frig yaylalarında yer alan büyük ölçekli kayaya oyulmuş mimari cephelere dayanmaktadır.

Bugün yalnızca geniş bir temel çukuru ile varlığı belgelenen ön cephe, geçiti ortalamaktadır (Şekil 12). Çift kanatlı bir kapıdan geçerek, diğer tarafta da simetriğinin var olduğu düşünülen bir odacık ile daraltılan giriş iç mekanına ulaşılabilirdi. 2005 yılı kazıları, geçitin arka tarafında benzer nitelikte ikinci bir cephe bulunduğunu ortaya çıkarmıştır (Şekil 8). Ayrıca yerinden oynatılmış bir dikme kaidesi, bilinmeyen bir tanrıyı betimleyen bir granit bloğundan oluşan bir stel ve taş kaplamaya açılmış bir drenaj oluğu bulunmuştur (Şekil 9). Stelin önündeki kaplamada yer alan düzgün kare biçimindeki bir oyuk, adak ve içki sunuları için kullanılmış olmalıdır.

Kulelerin görkemli önyüzünü oluşturan büyük taş bloklar ahşap kenetlerle birbirine bağlanmıştır (Şekil 10). Ön cepheyeye uzanan %20 eğimli geniş geçit, kullanım aşınması sonucu cilalanmış granit taşlarla kaplanmıştır (Şekil 11). Girişin dış tarafında bulunan alandaki kaplama taşlarının yerleştirme çizgilerinin (Şekil 12 ve 13) geçite paralel olmaksızın Kabul Salonu kapısına yönelmesi, bu taş kaplı alan ile Kabul Salonunun yapılış tarihinin Anıtsal Girişten daha eski olduğunu göstermektedir. Kulelerin dış hattından 2,05m kadar geriye çekilmiş konumda geçit içinde yer alan kare biçimindeki iki taş kaidenin üzerinde 0,85m çapında yuvarlak oyuklar bulunmaktadır. Bunların üzerinde, serbest olarak duran kumtaşı başlıklı ahşap dikmeler bulunduğu düşünülmektedir. Ön cephenin dış tarafında güneybatı köşede, diğer tarafta da simetriğinin var olduğuna inanılan dikdörtgen biçiminde konglomera bir heykel kaidesi yer almaktadır. Anıtsal Girişin ön kısmını oluşturan bu mekanın üzerinin özgün halde açık olduğu düşünülmektedir.

Anıtsal Girişin ön kısmında ortaya çıkarılan döküntüler arasında insan biçiminde bir heykel ve küçük ölçekte figüratif kabartma bezekli ve yazıtlı bir taş bloğuna ait olduğu düşünülen parçalara rastlanmıştır. Bunların özgün konumu hakkında kesin bir kanıt bulunmamakla birlikte, giriş geçiti içinde yer aldıkları ve şehri yokeden yangından önce bilinçli olarak yerlerinden sökülerek parçalandıkları kesindir.

Yaklaşık olarak 15,60mx13,00m boyutlarında ve dikdörtgen biçimindeki kulelerin günümüze kadar korunabilmiş kaideleri sağlamdır. Kaçak kazıcılar tarafından açılan çok sayıda derin çukur nedeniyle kulelerin iç düzeni ve üst kısımlarında bulunan ara kat döşemeleri konusunda fikir yürütmek olanaksız hale gelmiştir. Kulelerin ön yüzlerinde kaidenin alt kısmında gümüş-gri granit, üst kısmında sarı kumtaşı ve bunun üzerinde de bir sıra tebeşirimsi beyaz kireçtaşı kullanılmıştır. Taş sıraları arasına yatay ahşap hatıllar yerleştirilmiştir. Geçiti dolduran yanmış döküntüler, kule duvarlarının üst kısmının köşeli granit moloz taş ve toprak dolgulu ahşap bir iskelet sistemine sahip olduğunu göstermiştir. Bu duvarların özgün yüksekliğini kestirmek güçtür. Giriş yakıldığında, reçineli kara çamdan yapılmış olan ahşap taşıyıcı ve mimari elemanlar yapıyı bir fırına dönüştürerek, sıcaklığın granit ve kumtaşı blokları eritecek kadar yükselmesine neden olmuştur.

Figure 11. The east end of the South Tower and sandstone column base. Shattered stone blocks have been removed, for safety, revealing the loose rubble core of the tower.

Şekil 11. Güney Kulesinin doğu ucu ve kumtaşı dikme kaidesi. Güvenlik nedeniyle parçalanmış taş blokların kaldırılması sonucu, duvar çekirdeğini oluşturan gevşek moloz görünür hale gelmiştir.

EXCAVATIONS AT THE PALACE COMPLEX

Large and visually impressive, with two massive towers and a passageway leading towards the Audience Hall, is a truly 'Monumental Entrance' (Figs 1, 2, 12 and 13). The towers are separated by a 10.50m wide stretch of stone pavement leading to what we think was once a tall and elaborately patterned wooden façade topped by a pediment that perhaps protected an elevated walkway between the towers. This suggested reconstruction is based on the evidence from monumental rockcut architectural façades in the Phrygian Highlands.

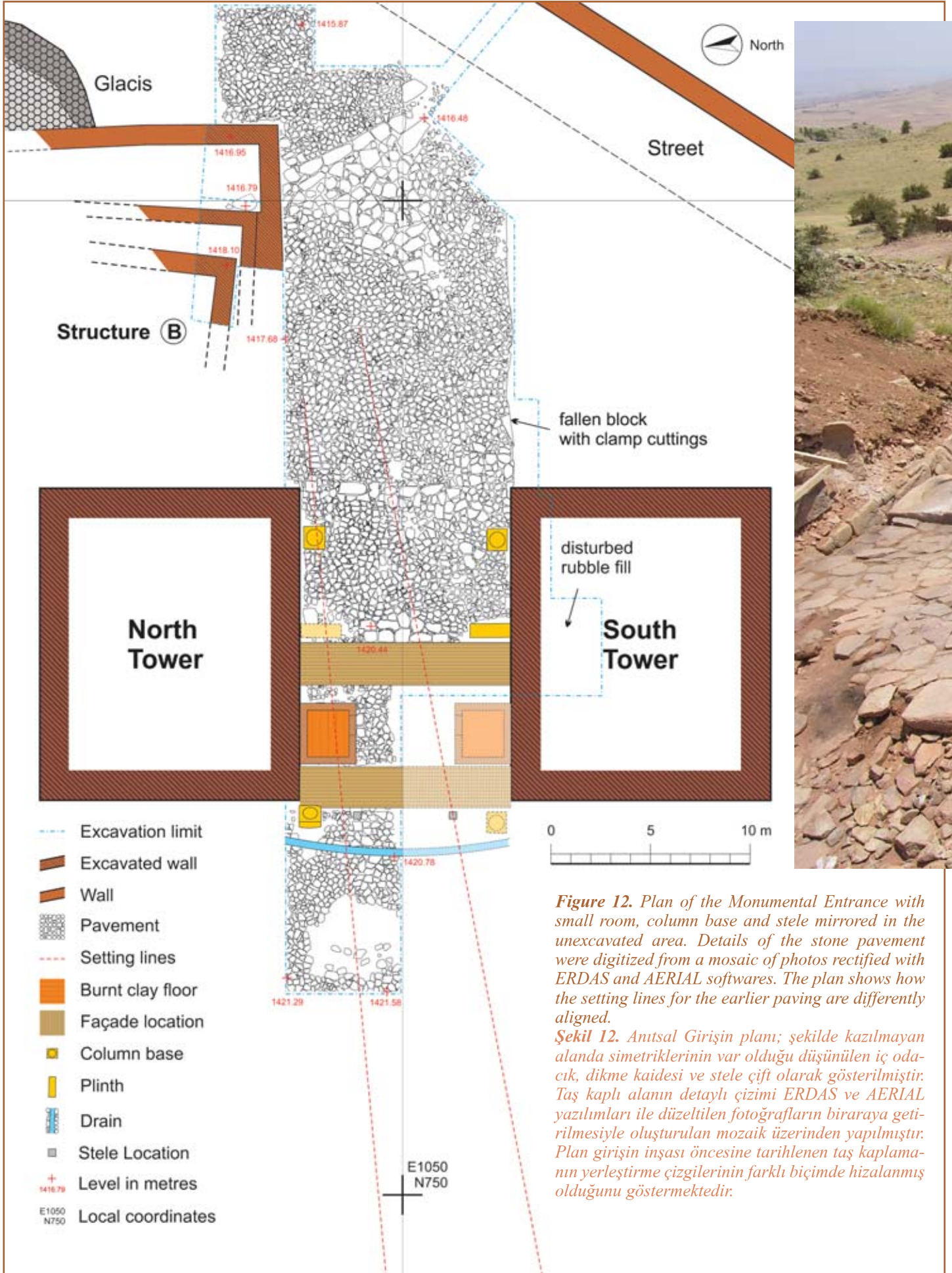
The front façade, of which only the broad foundation slot now remains, stood at the centre of the passage (Fig. 2). A large double doorway permitted entrance to an inner section of the passageway that was reduced in width by a small room which was presumably mirrored on the other side. The 2005 excavation revealed the location of a second façade at the rear of the entrance (Fig. 8). A disturbed column base, an anaconic stele in the form of a featureless granite block, and a drain set in the stone pavement were also uncovered (Fig. 9). The stele that once stood erect by the door had a neat square recess in the pavement in front which would have been for offerings or libations.

The front of the towers were massive and wooden clamps held together some of the huge blocks (Fig. 10). The front half of the broad passage leading to the first façade, inclined at a gradient of 1 in 5, is paved with granite worn to a polish (Figs 11). Setting lines in the front portion of the pavement (Figs 12 and 13) are not parallel to the orientation of the entrance but lead to the doorway of the Audience Hall, demonstrating that the

original pavement and the Audience Hall pre-date the construction of the Monumental Entrance. Two square sandstone bases, set back c.2.05m from the front of the towers, have shallow circular recesses c.0.85m in diameter. They probably supported freestanding wooden columns provided with sandstone capitals. A rectangular conglomerate plinth, once one of a pair, is preserved at the southwest corner in front of the façade. It is now thought that this front section of the Monumental Entrance was unroofed.

Pieces of sculpture and inscribed monument were recovered from the debris in the front portion of this monumental entrance. These include a statue of a human figure and an inscribed block bearing small-scale relief sculpture. There is no evidence as to exactly where they were positioned, but there is no reason to doubt that they were set up within the entrance and that they were torn down and smashed before the fire.

The towers are rectangular, each measuring approximately 15.60 by 13.00m. Their preserved lower parts were solid. Of the internal arrangements and floors of the upper portions nothing has been seen because of very extensive later pits apparently dug by looters. The stone facing of the towers comprise silver grey granite at the base with yellow sandstone above and an upper course of white chalky limestone. Between each course were large horizontal timber beams. As to the upper walling, burnt debris filling the passage points to the use of angular granite rubble and some mud as filling between timber elements. Height is difficult to estimate. When the entrance was put to the torch the timber elements, made of resinous Black Pine, seem to have transformed it into a furnace attaining high enough temperatures to melt granite and sandstone.

Figure 12. Plan of the Monumental Entrance with small room, column base and stele mirrored in the unexcavated area. Details of the stone pavement were digitized from a mosaic of photos rectified with ERDAS and AERIAL softwares. The plan shows how the setting lines for the earlier paving are differently aligned.

Şekil 12. Anıtsal Girişin planı; şekilde kazılmayan alanda simetriklerinin var olduğu düşünülen iç odacık, dikme kaidesi ve stele çift olarak gösterilmiştir. Taş kaplı alanın detaylı çizimi ERDAS ve AERIAL yazılımları ile düzeltilen fotoğrafların biraraya getirilmesiyle oluşturulan mozaik üzerinden yapılmıştır. Plan girişin inşası öncesine tarihlenen taş kaplamanın yerleştirme çizgilerinin farklı biçimde hizalanmış olduğunu göstermektedir.

Figure 13. The front of the Monumental Entrance and the paved approach, looking east. Five large pavers in the foreground, with destroyed post settings on either side, mark the double doorway through the front façade with the plinth at right. The two column bases are set back from the tower fronts. The scale between the column bases is 1m long.

Şekil 13. Anıtsal Girişin önü ve taş kaplı alandan doğuya bakış. Ön kısımda yer alan beş büyük kaplama taşı ile her iki yanda bulunan yokolmuş dikme oyukları, sağdaki heykel kaidesi ile birlikte ön cepheden geçen çift kanatlı girişin yerine işaret etmektedir. Yine her iki yanda bulunan dikme kaideleri, kulelerin ön cephe hizasından geçit içine geriye çekilmiştir. Dikme kaideleri arasında görülen ölçek 1 metredir.

Figure 15. Large iron brace, one of a pair from the front of the entrance.

Şekil 15. Girişin ön kısmında yer aldığı düşünülen bir çift büyük demir kenetten biri.

Figure 14. Part of an iron band with large dome-headed nail.

Şekil 14. Yapısal bir demir şerit parçası ve buna ait küresel başlı iri çivi.

Figure 16. Sandstone bolster.

Şekil 16. Kumtaşı başlığa ait yastık.

Figure 17. (a) The Cappadocia Gate passage enhanced by conservation and landscaping. **(b)** Visitors in front of the glacis on July 16. **(c)** Students from the Lycée Charles de Gaulle.

Şekil 17. (a) Kapadokya Kapısı geçiti, koruma ve peyzaj çalışmaları ile yeniden düzenlenmiştir. **(b)** 16 Temmuz günü ziyaretçiler eğimli taş kaplı dış yüzeylerin (glacis) önünde. **(c)** Lycée Charles de Gaulle öğrencileri.

Yangın sonucu ahşap yapı elemanları kül haline gelerek duvar örgüsünde boşluklar bırakmış ve ısıyla çatlayan yüzey örgü bloklarının öne doğru devrilmesine neden olmuştur. Tüm görkemine rağmen yapıdan geriye kalanlar, taş kaplama ile kule duvarlarının kaidelerinden ibarettir.

Taşıyıcı mimari elemanlar arasında, dövüldükten 2.500 yıl sonra halen çekme dayanımını yitirmemiş kalın demir şeritler dikkat çekmektedir; bunlar büyük olasılıkla küresel başlı iri çivilerle tutturuldukları yüksek ahşap kapı kanatlarını kuşaklamak amacıyla kullanılmıştır (Şekil 14). Diğer bir büyük demir kenet (Şekil 15) ile başka demir mimari elemanlar bunların yapısal kullanım ve önemine işaret etmektedir. Ayrıca Güney Kuleden düşten bazı kumtaşı yastıklar bulunmuştur. 2006 yılında bu parçaların birleştirilmesi ile Eskişehir bölgesinde rastlanan kayaya oyulmuş cephelerin mimarisini yansıtan bir bezeme programını ortaya çıkarmak mümkün olacaktır. Daha büyük ölçekli yastıkların ise dikmeler üzerindeki taş başlıklara ait olduğu düşünülmektedir (Şekil 16).

Kırlangıç-kuyruğu biçiminde ahşap kenetlerin kullanımı konusunda yeni kanıtlar da ortaya çıkarılmıştır. Güney Kulenin köşesinden düşen bir blok üzerinde (Şekil 10) farklı boyutlarda üç oyuk bulunmaktadır; bunlardan köşeyi bağlamak için 45° açıyla açılan en büyüğünün içinde ahşap kenetin kömürleşmiş kalıntılarına rastlanmıştır.

KAPADOKYA KAPISI

Kapadokya Kapısında geçit kesitinin çökmesi ve kuzeybatı duvarının altını oyan erozyon, geçit dolgusunun rampalanmasını gerektirmiştir (Şekil 17a). Böylece kapı görsel açıdan daha etkileyici hale getirilirken, insan ve hayvan trafiğinin güneybatı kule üzerinden açılan yeni patika yerine tekrar özgün geçite yönlendirilmesi mümkün olmuştur. Aynı zamanda güneybatı kulenin önünde yeni patika altında kalan taş

kaplı eğimli yüzeyin (*glacis*) ortaya çıkarılması da, yapının görseelliğine katkıda bulunmaktadır. Halen şehrin yaşamını sona erdiren büyük yangının kırılğan izlerini taşıyan özgün geçit tabanı, artık geçit yan duvarlarının temellerini de örten bir moloz taş dolgu tabakası altında korunmaktadır. Böylece geçiti tanımlayan duvarların yerinde sağlam kalmış üst sıraları bir bütün halinde görünür ve algılanır hale gelmiştir. Bu çalışmanın ortaya çıkardığı diğer bir önemli sonuç ise, geçitin pekitme ayakları ve/veya arşitravlarla bölünmemiş olduğudur. Diğer yandan 6m genişliğindeki geçitin (Şekil 17a) büyük olasılıkla bir çift kapı ile engellenmiş olduğuna inanılmakla birlikte, bu ahşap kapıların konumu hakkında hiçbir veriye rastlanmamıştır. Kapadokya Kapısı ziyaretçiler için bir odak noktası olmayı sürdürmektedir (Şekil 17b ve 17c).

BULUNTULAR

Kerkenes Haberlerin geçen yılki sayısının kapağında yer alan heykelin artık iki gözü de yerindedir (Şekil 18); sol göz bu yıl Güney Kulenin yanında taban kaplaması üzerinde bulunmuştur. Belki de elinde topuzlu bir tören asası tutan bir yöneticiyi simgeleyen bu heykel, büyük olasılıkla yine daha önceki sayılarda parçaları sunulan yazıtlı ve kabartma bezekli bir anıtın üzerine yerleştirilmişti. Bu anıt bloğunun yeniden biraraya getirilen parçaları, ön yüzdeki levhada kanatlı bir güneş kursunun altında duran bir çift kanatlı cini çerçeveleyen Eski Frig dilinde bir yazıttan oluştuğunu ortaya çıkarmıştır.

Dikkat çekici diğer bir buluntu, yarım-küre başlı perçin çivileri dizileriyle birbirinden ayrılmış kare biçiminde levhalardan meydana gelen bronz bir şerit parçasıdır (Şekil 19). Üst kısımda kuyruğunu kaldırarak başeğen bir boğa ile altta oturan bir grifon *repoussé* (döverek kabartma) işçiliği ile betimlenmiştir. Üst ve sağ kenarlarda görülen küçük delikler bu levhanın başka bir malzeme üzerine dikilerek yerleştirildiğini göstermektedir.

The timbers were reduced to fine ash, leaving voids along the wall faces that caused the fire-cracked facing stones to tip forward. Spectacular though it was, little now remains of the former splendour beyond the pavement and the lowest course of tower walling.

Architectural elements include more large iron strips, still tensile 2,500 years after they were forged, that probably came from wooden doors to which they were affixed by big dome-headed nails (Fig. 14). A second large iron brace (Fig. 15), together with several smaller examples, attests the architectural importance of iron elements. Several sandstone bolsters and other architectural pieces fell from the South Tower. Joining the many broken fragments in 2006 will reveal something of the elaborate embellishment which echos rockcut examples from the Eskişehir region. Large bolsters seem to have come from stone capitals (Fig. 16).

Further evidence was found for the use of swallow-tailed wooden clamps. One fallen block (Fig. 10) from the corner of the South Tower had three cuttings of different sizes, the largest, at an angle of 45° to brace the corner, still containing the charred remains of the wooden clamp.

THE CAPPADOCIA GATE

Collapse of the section cut across the Cappadocia Gate passage as well as erosion that was continuing to undermine the northwest wall of the passage made it desirable to ramp down the passage fill (Fig. 17a). This made the entire gate visually more attractive, not least by re-routing human and animal traffic through the original passage rather than the modern track that traversed the southwest tower. Visual enhancement was further improved by revealing the topmost surviving part of the glacis in front of the southwest tower which had been covered by the track. The original passage surface, still retaining fragile traces of the fire that brought the life of the city to a close, has now been preserved beneath a layer of rubble which also protects the base of the passage walls. At the same time the uppermost intact courses of the passage walling have, for the first time, been exposed over their entire length. One important result of this work has been to establish that the passage was not restricted by buttresses or architraves. Thus there is no indication as to precisely where the wooden doors were hung, although it is hard to imagine that the six metre wide passage (Fig. 17a) was not closed by double doors. The Cappadocia Gate continues to be a highlight for visitors (Figs 17b and 17c).

FINDS

The statue which featured on the cover of last year's Kerkenes News is now replete with both eyes (Fig. 18), its left one having been recovered in burnt fragments on top of the pavement by the South Tower. It is likely that this statue, perhaps of a ruler bearing a mace, stood on top of the inscribed and sculpted monument, fragments of which have also been presented in past issues. New joins in this block demonstrate that a pair of genies stood beneath a winged sun disc on the front panel which was surrounded by an Old Phrygian inscription on raised borders.

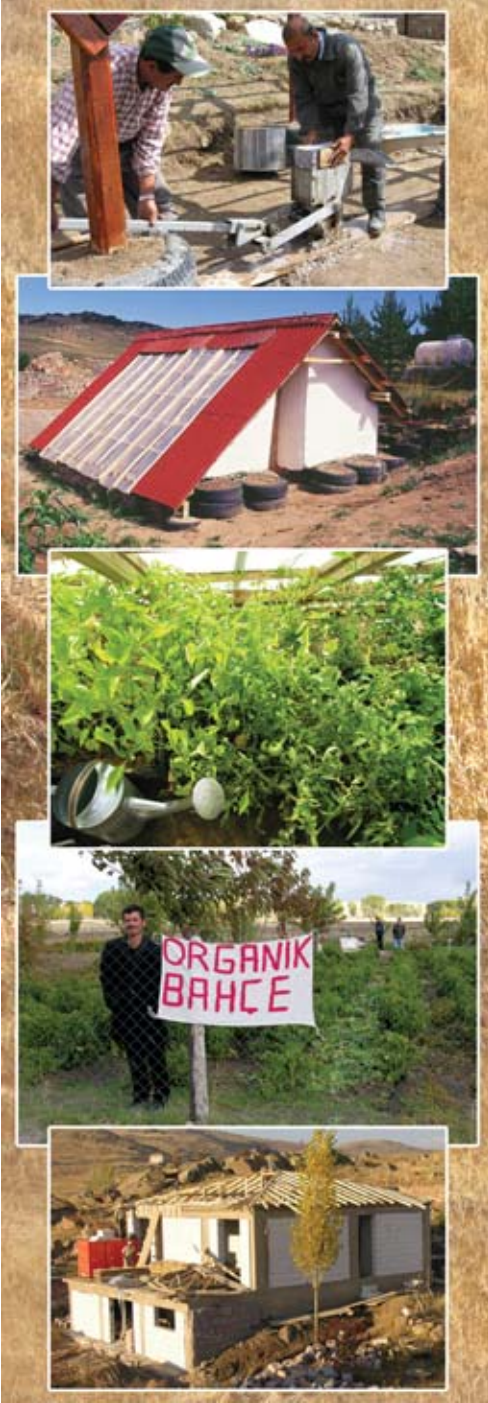
Another find of note is a fragment of sheet bronze (Fig. 19) with square panels divided by rows of hemispherical-headed rivets. Repoussé work depicts a lowering bull with raised tail above a sitting griffin. Small holes along the top and right edge show that it was sewn onto material.

*Figure 18. Joining the left eye to statue head.
Şekil 18. Heykel başıyla sol gözün birleştirilmesi.*

*Figure 19. Sheet bronze depicting a bull (above) and griffin (below).
Şekil 19. Bir Boğa (üstte) ile bir grifonu (altta) betimleyen bronz levha.*

Figure 20.

- (a) Fuel briquettes being made from waste paper with the Parry Brick Press.
 (b) The strawbale greenhouse.
 (c) Temperature and humidity levels in the greenhouse are ideal for plant growth.
 (d) Nizamettin Başer's organic garden.
 (e) The Erdoğan Akdağ Center for Research and Education under construction.

Şekil 20.

- (a) Parry Kerpîç Tuğla Presinden yararlanarak atık kağıttan üretilen yakıt briketleri.
 (b) Saman balyaları ile inşa edilen sera.
 (c) Seradaki sıcaklık ve bağıl nem düzeyleri, bitkilerin büyümesi için ideal seviyededir.
 (d) Nizamettin Başer'in organik bahçesi.
 (e) Erdoğan Akdağ Araştırma ve Eğitim Merkezi inşa ediliyor.

KERKENES EKOLOJİK MERKEZİ

Kerkenes Eko-Merkezi arkeolojik keşiflerin yanıbaşında yeşeriyor. Yeni Erdoğan Akdağ Eğitim ve Araştırma Merkezi, sergi ve sunuşlara evsahipliği yapacak bir ziyaretçi merkezi, Şahmuratlı Köyü ve Kerkenes Derneği ŞAH-DER için kırsal kalkınma amaçlı ve kültürel etkinliklerin düzenlenebileceği bir üs ve araştırma sezonunda uluslararası öğrenci ve uzmanlardan oluşan ekip için mutfak, yemek salonu ve toplanma alanı olarak hizmet verecektir. Böylece inceleme, keşif, akademik araştırma, arkeo-turizm ve sürdürülebilir kırsal kalkınma daha önce benzeri görülmemiş bir biçimde Kerkenes'de bir araya geliyor.

Kerkenes Eko-Merkezinin amacı çevresel çalışmalardan yararlanarak sürdürülebilirliği özendirme ve gelişimini desteklemektir. Merkezin hedefleri arasında,

1. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını desteklemek;
2. Enerji etkin mimari tasarımlar ve iklime uygun yapı malzemelerinin kullanımıyla çevre dostu binalar inşa edilmesi için uyarıcı ve katalizör rolü oynamak;
3. Sürdürülebilir kırsal yaşam biçimine uygun çeşitli tasarım, malzeme ve etkinliklerin denendiği dinamik bir temel oluşturmak;
4. Köyden şehre göçü durduracak ve hatta tersine çevirecek kırsal kalkınmaya yönelik gelir getirici faaliyetleri desteklemek sayılabilir.

2002'de Avustralya Büyükelçiliği Doğrudan Yardım Programının desteği ile kurulan Kerkenes Eko-Merkezi, köyün refah düzeyinin yükseltilmesi amacıyla 2003 yılında kurulan Şahmuratlı Derneği ile yakın işbirliği içinde çalışmalarını sürdürmektedir. 2004'de Kanada Fonunun katkıları ve diğer kuruluşların devam eden destekleri Şahmuratlı Köyü Derneği ile Kerkenes Eko-Merkezinin düzenlediği etkinliklere evsahipliği yapacak olan saman evin inşasını mümkün kılmıştır. 2005 proje geliştirme döneminin sonunda, UNDP - Küresel Çevre Fonu - Küçük Destek Programına yapılan başvuru sayesinde yenilenebilir enerjinin özendirilmesi ve yayılması konusunda yenilikçi çalışmalar için gerekli destek sağlanmıştır.

Yaz aylarında düzenlenen yenilenebilir enerji ve iklime uygun yapı teknolojilerine yönelik programlar, akademik gruplar ile öğrencileri biraraya getirmektedir. 2005 yılında interaktif eğitim programı ODTÜ Mimarlık Fakültesi öğrencileri ile köy çocuklarının yapı malzemelerini denediği sınırlı bir geridönüşüm projesinde birlikte çalışmalarına olanak sağlamıştır. Köyde yaşayan genç kızlar tarafından yapılan süsleme ve elişleri, Eko-Merkez organik bahçesinin ürünleri ile özel Kerkenes mutfağının tadını çıkaran ziyaretçilerce beğenilmiştir. Eylül ayında Ankara Charles de Gaulle Lisesi *Classe de Première* öğrencileri, köy hakkında bir çalışma yapmak üzere bir kaç gün Eko-Merkezde konaklamıştır. Kerkenes'de gerçekleştirilen eğitim ve uygulama çalışmalarının sayısının artarak süreceği umulmaktadır.

Çeviri: A. Neşen Sürmeli

www.kerkenes.metu.edu.tr/keco

www.sahmuratli.com

ŞAH-DER - Sorgun, Yozgat, Turkey

Şahmuratlı Köyü ve Kerkenes'i Tanıtma, Güzelleştirme, Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği / Kerkenes and Şahmuratlı Village Association for Public Relations, Prosperity, Help and Support.

Başkan / Chairman: Osman Muratdağı, Cep / Mobile: 0 532 798 0712

Figure 21. The official opening of the village association ŞAH-DER Strawbale House by the Governor of Yozgat, dignitaries and sponsors, July 16, 2005.

Şekil 21. Şahmurtalı Köyü Derneği ŞAH-DER Saman Evi, 16 Temmuz 2005 günü Yozgat Valisi ile diğer ileri gelenler ve sponsorların katılımıyla resmen hizmete girmiştir.

THE KERKENES ECO-CENTER

The Kerkenes Eco-Centre is blossoming alongside the archaeological expedition. The new Erdoğan Akdağ Center for Research and Education will be a visitors centre housing displays and exhibitions, a base for rural development and cultural activities initiated by ŞAH-DER, the Kerkenes and Şahmurtalı Village Association and, during annual campaigns, a kitchen and dining area for the international team of students and scholars. Thus exploration, academic research, archeo-tourism and sustainable rural development are coming together in unprecedented style at Kerkenes.

The purpose of the Kerkenes Eco-Center is to promote sustainability through environmental studies. Its objectives are:

1. To advocate the use of renewable energy;
2. To act as a stimulus and catalyst for environmentally friendly building with appropriate materials and energy efficient designs;
3. To act as a dynamic experimental base for testing designs, materials and activities suitable for viable and sustainable village life;
4. To encourage village development and income generating activities that might halt and even reverse migration from rural areas to the cities.

Initiated in 2002 with Australian Embassy Direct Aid Program help, the Kerkenes Eco-Center Project, works closely with ŞAH-DER, the village association established in 2003 to promote the welfare of the village. The 2004 funding from the Canada Fund and continued support from other organisations permitted construction of a strawbale house to host Village Association and Eco-Center activities. At the end of a 2005 project development phase, an application to the UNDP- GEF Small Grant Program secured sufficient funding for innovative promotion of renewable energy.

Renewable energy and appropriate technology programs during the summer months bring together teams of academics and students. The 2005 hands-on education permitted METU architecture students and village schoolboys to work together on a small recycling project that experiments with materials for buildings and installations. Beadwork and other handicrafts made by village girls were much admired by the visitors who also enjoyed the special Kerkenes cuisine and the organic garden products of the Eco-Center. In September the *Classe de Première* from the Lycée Charles de Gaulle in Ankara, spent a few days in the Eco-Center to conduct a survey in the village. It is anticipated that the number of field schools and workshops taking place at Kerkenes will increase.

Figure 22. A view of Şahmuratlı village from the Kerkenes Dağ.
Şekil 22. Şahmuratlı Köyünün Kerkenes Dağından görünüşü.

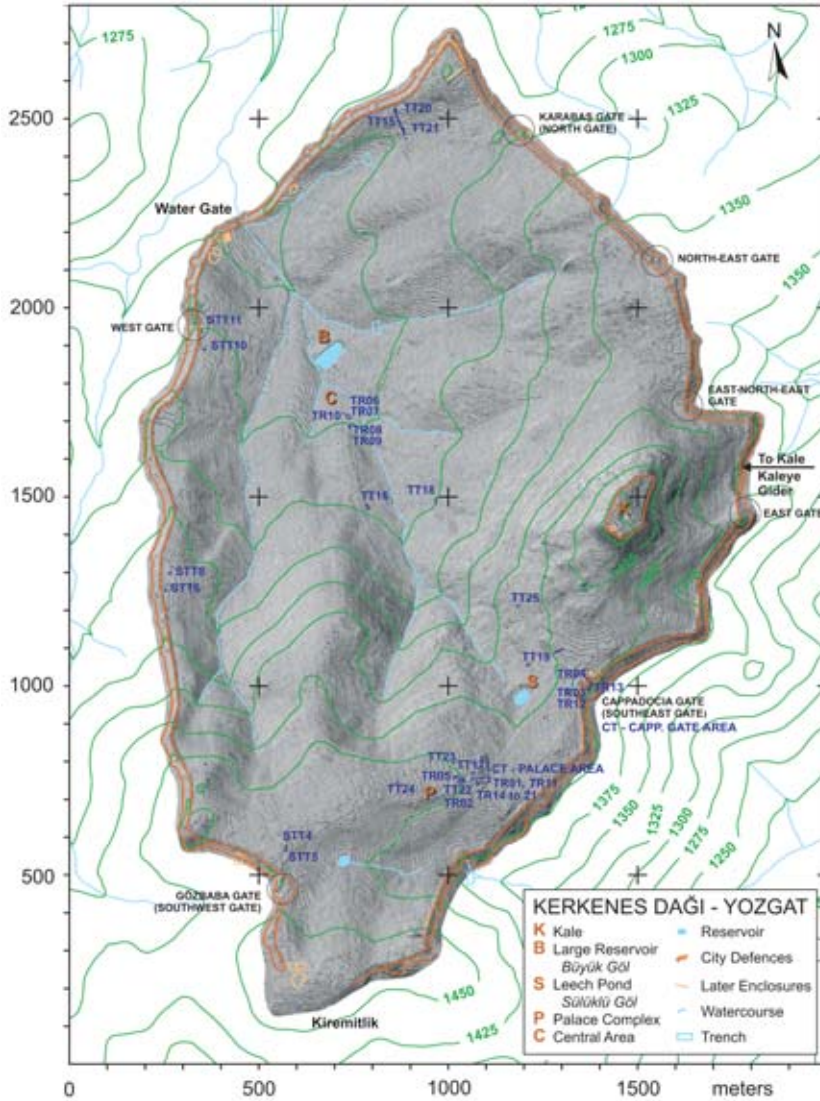

Figure 23. Digital Terrain Model (DTM) made by İşlem GIS, using ERDAS Imagine, from the GPS survey of Kerkenes.
Şekil 23. İşlem GIS tarafından ERDAS Imagine yazılımıyla GPS yüzey araştırması verilerinden hazırlanan Kerkenes Sayısal Arazi Modeli.

THE KERKENES PROJECT

Solmaz İzdemir Salonu, Room B04,
C/o Faculty of Architecture,
Middle East Technical University,
Ankara 06531, Turkey.

Tel/Fax: +90 312 210 6216

C/o British Institute of Archaeology
at Ankara (BIAA),
Tahran Caddesi 24,
Kavaklıdere, Ankara 06700, Turkey.

Fax: +90 312 428 0159

Director

Geoffrey Summers
Research Associate,
The Oriental Institute of Chicago.
Adjunct Assoc. Prof. of Anthropology,
University at Buffalo, SUNY.
Settlement Archaeology Graduate Program,
METU, Ankara 06531, Turkey.

e-mail: summers@metu.edu.tr

Tel: (+90 312) 210 6218

Co-Director

Scott A. Branting
Director, Center for Ancient Middle Eastern
Landscapes (CAMEL),
The Oriental Institute, Room 207,
The University of Chicago,
1155 East 58th Street,
Chicago, IL 60637, USA.

e-mail: branting@uchicago.edu

Tel: (+1 773) 834 1152

Fax: (+1 773) 702 9853

THE KERKENES ECO-CENTER

Director

Françoise Summers
Department of Architecture,
METU, Ankara 06531, Turkey.

e-mail: fsmummers@metu.edu.tr

Mobile tel: 0 535 335 7515

Tel/Fax: (+90 312) 210 1485

Program Coordinator

A. Neşen Sürmeli
MATPUM Research Center,
Faculty of Architecture, METU.

Mobile tel: 0 532 435 2664

e-mail: nesensurmeli@gmail.com

Expertise

Solar Energy

Güner Mutaf and Refik Toksöz, METU.

e-mail: gmutaf@gmail.com

toksoz@metu.edu.tr

Energy Efficient Design

Soofia T. Elias-Özkan, Françoise Summers
and A. Neşen Sürmeli, METU.

e-mail: soofia@metu.edu.tr

Hydrology and Water Management

Mehmet Ekmekçi and Otgonbayar
Namkhai, Hacettepe University

e-mail: ekmekci@hacettepe.edu.tr

o_bayar@yahoo.com

Wind Power

Ercüment Alyanak, ENA

e-mail: ena@kosgeb.tekmer.gov.tr

TEŞEKKÜRLER

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü ve Müdürlük çalışanlarına ve Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden gelen temsilcimiz Mehmet Sevim'e teşekkürlerimizi iletiyoruz. Ayrıca Yozgat Müzesi Müdür Vekili Mustafa Erdoğan ve asistanı Hasan Şenyurt'a teşekkürlerimizi sunuyoruz. Ekim ayında ise yeni Müze Müdürü Mustafa Akkaya'ya hoş geldiniz demekten sevinç duyduk.

Yozgat Valisi Gökhan Sözer, Köy Hizmetleri Müdürü Muharrem Şengül, TEDAŞ Müdürü Bülent Gürel, Türk Telekom Müdürü Metin Ay, Yozgat Belediye Başkanı Yusuf Başer ve ekipleri projemizi çeşitli şekillerde desteklemeye devam etmektedirler. Sorgun Kaymakamı Meftun Dalı ve Sorgun Belediye Başkanı Ahmet Şimşek ve ekiplerine yardımları ve cömert bağışları için içtenlikle teşekkür ediyoruz.

Tüm Kerkenes takımı üyelerine katılımlarından dolayı teşekkür ederiz. Araştırma ekibi ve misafirlerimize geleneksel Anadolu misafirperverliğini sunan Şahmuratlı Köyü sakinleri ile Muhtar Osman Muratdağı'na da teşekkür borçluyuz. Kerkenes Projesi, destekleriyle devamlılığını sağlayan tüm kişi ve kurumlara minnettardır.

ACKNOWLEDGMENTS

We thank the Director and staff of the General Directorate of Cultural Assets and Museums and representative Mehmet Sevim from the Museum of Anatolian Civilisations for their support and good advice. Thanks are also due to the Acting Director of the Yozgat Museum, Mustafa Erdoğan, and Assistant Hasan Şenyurt. In October, we were pleased to welcome the new Museum Director, Mustafa Akkaya.

The Governor of Yozgat, Gökhan Sözer, the Directors of the Department of Rural Services, Muharrem Şengül, TEDAŞ, Bülent Gürel, and Türk Telekom, Metin Ay, the Yozgat Mayor, Yusuf Başer, and their staff continue to support the project in many ways. The Sorgun District Governor, Meftun Dalı, and Sorgun Mayor, Ahmet Şimşek, and staff are particularly thanked for their support and generous help in kind.

We thank all the Kerkenes team members for their enthusiastic participation and are deeply indebted to the Headman, Osman Muratdağı, and people of Şahmuratlı Village for extending traditional Anatolian hospitality. The Kerkenes Project is dependent on its patrons to all of whom we extend our appreciation.

Location Maps / Haritalar

Directions to Şahmuratlı / Şahmuratlı yolu

Kerkenes House,
Şahmuratlı Köyü P.O. Box 23
Sorgun, Yozgat, Turkey

Tel/Fax: 0 354 421 5154
or
+90 354 421 5154

Yozgat Museum / Müzesi

Tel/Fax: 0 354 212 2773

Galata Çamlık Hotel / Otel, Yozgat

Tel: 0 354 217 5300, Fax: 212 5318

Karakaya Hotel / Otel, Sorgun

Tel: 0 354 415 2393-94

Teachers House / Öğretmen Evi, Sorgun

Tel: 0 354 415 2146

Minibüs rental / Kiralık Minibüs

Kerkenes Tur - Osman Muratdağı Tel: 0 354 421 5151, 0 532 798 0712

Bus Reservation / Otobüs Rezervasyon

Tel: 0 312 224 0809 (Tempo Ankara)
0 354 415 5533 (Tempo Sorgun)

Kerkenes guard / Kerkenes bekçisi

Mehmet Erciyas

Tel: 0 354 421 5056, 0 538 263 3678

Turkish Minister of Tourism and Culture, Atila Koç, was presented with a copy of the Kerkenes ivory inlay on the occasion of his visit with the Governor of Yozgat in July 2005. T.C. Kültür ve Turizm Bakanı Atila Koç'a, Temmuz 2005'te Yozgat Valisi ile birlikte Kerkenes'e yaptığı ziyaret esnasında, Kerkenes fildişi kakma bezeme levhasının bir kopyası sunulmuştur.

Kerkenes

Kerkenes Dağ is the name of a low but prominent mountain in the centre of modern Turkey. Around 600BC it was the chosen location for a new Iron Age capital - the largest and most impressive on the Anatolian Plateau - most probably the Pteria of Herodotus. In the middle of the sixth century this great city was looted and burnt. Its 7km of strong stone walls, pierced by 7 city gates, were thrown down and the city deserted.

At the foot of the mountain, on the sheltered south-eastern side, nestles the friendly Anatolian village of Şahmuratlı. Here an Eco-Centre is being established to promote sustainable village life as well as experimenting with renewably energy and the use of appropriate materials.

Protection and promotion of Turkey's Cultural Heritage, the potential of Kerkenes for internal and foreign tourism and the long-term sustainability of prosperous rural life are thus being brought together to the mutual benefit of all stakeholders - villagers, architects, archaeologists and ecologists. The resources are being protected and promoted for local recreation and tourism while the wider importance of both the archaeology and the ecology is being disseminated world-wide.

Kerkenes, Türkiye'nin İç Anadolu bölgesinde yer alan alçak ancak belirgin bir dağdır. M.Ö. 600 yılı dolaylarında, Anadolu yaylasının en geniş ve etkileyici yerleşimleri arasında yer alan yeni bir Demir Çağı başkenti, büyük olasılıkla Herodot'un da bahsettiği Pteria, burada kurulmuştur. M.Ö. 6. yüzyılın ortalarında bu büyük şehir yağmalanmış ve yakılmış, üzerinde 7 sur kapısı bulunan 7km uzunluğundaki surları yıkılmış ve yerleşim tamamen terk edilmiştir.

Dağın korunaklı güneydoğu eteğinde bugün Şahmuratlı Köyü yer almaktadır. Burada sürdürülebilir kırsal yaşamı özendirmek ve yenilenebilir enerji kaynakları ve iklimi uygun mimari malzemeler konusunda deneysel araştırmaları desteklemek amacıyla bir Eko-Merkez kurulmaktadır.

Türkiye'nin Kültür Mirasının korunması ve tanıtılması için Kerkenes'in ulusal ve uluslararası turizm ile zengin kırsal yaşamın sürdürülebilirliği açısından sunduğu olanaklar böylece köy sakinleri, mimarlar, arkeologlar ve ekologlar gibi tüm pay sahiplerinin ortak yararına biraraya gelmektedir. Kaynaklar yerel eğlence-dinlenme ve turizme yönelik olarak korunup tanıtılırken, arkeoloji ve ekolojinin önemi dünya çapında vurgulanmaktadır.

Cover & Graphic Design: Ali ÇINKI Tel: +90 555 521 0871

Colour Separation: ARTISistem - Tel: +90 312 417 0687

Printed by: ERTEM MATBAA - Tel: +90 312 425 8225

Copyright © Kerkenes Project - April / Nisan 2006

METU Press ISSN 1302-0749

2005 Sponsors / Sponsorları

	MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ		BIAA British Institute of Archaeology at Ankara
	LAFARGE SAĞLIK EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI		The Oriental Institute
	LOEB CLASSICAL LIBRARY FOUNDATION		THE UNIVERSITY OF CHICAGO
	UNIVERSITY OF MELBOURNE		Joukowsky Family Foundation
	yenigün		The Anatolian Archaeology Research Foundation
	TOREADOR TURKEY		(Tyche) Archeocommunity Foundation
	Charlotte Bonham Carter Trust		John Kelly Consulting Inc.
Anonymous Donors		Anonymous Donors	
Friends and visitors / Dostlar ve ziyaretçilerden			

Collaboration / İşbirliği

	MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ		Faculty of Architecture
	Faculty of Engineering		Materials Conservation Lab. & Photogrammetry Center - Faculty of Architecture
	RS - GIS Laboratory - Dept. of Geological Engineering		Graduate Programmes: Settlement Archaeology, Archaeometry and GGIT
	TAÇDAM - ODTÜ		METU Center for Research & Assessment of the Historic Environment
	Department of Near Eastern Studies, U.C. Berkeley		Center for Ancient Middle Eastern Landscapes - CAMEL The Oriental Institute, The University of Chicago
	School of Art History, Cinema, Classics and Archaeology University Of Melbourne		The Malcolm and Carolyn Wiener Laboratory for Aegean and Near Eastern Dendrochronology, Cornell University
	The Social Systems GIS Laboratory, SUNY Buffalo		Laboratoire de Géographie Physique, UMR 8591 - CNRS
	Institut Français d'Etudes Anatoliennes		Department of Hydrogeology, Hacettepe University

Support in Kind / Aynı Destek

Kerkenes House and Eco-Center / Evi ve Eko-Merkezi

	YIBİTAS YOZGAT ÇİMENTO		
	YIBİTAS LAFARGE		
	Ondulüne Arayış A.Ş. THE INTERNATIONAL STEEL GROUP		
	YOZGAT KÖY HİZMETLERİ TEDAŞ VE TELEKOM YOZGAT BELEDİYESİ		
	SORGUN BELEDİYESİ		
	Dr. Şevket Bağcı		

Publications / Yayınlar

			Anglo-Turkish Society Bernard and Ines Burrows Memorial Award
Kerkenes News/Haberler 8 - 2005			
Preparation and production sponsored by / baskıya hazırlık ve baskıyı destekleyen ARTISistem and ERTEM (Turkey)			

Previous sponsors / Önceki sponsorlar

www.kerkenes.metu.edu.tr/kerk1/14spons

METU Computer Center hosts the Kerkenes Web Page and provides technical support.
ODTÜ Bilgi İşlem Merkezi Kerkenes web sayfasının ev sahipliğini yapmakta ve teknik destek sağlamaktadır.

Donations can be channelled through the METU DEVELOPMENT FOUNDATION
ODTÜ GELİŞTİRME VAKFI
kanalı ile Proje'ye bağış yapılabilir.
Tel: +90 312 210 2157 Fax: +90 312 210 1150

Metu Press, METU / ODTÜ, Ankara 06531, Turkey
Tel: +90 312 210 3870-73 Fax: +90 312 210 1549